

"KENTTE YENİ YOKSULLUK VE GÜNLÜK HAYAT ÜTOPYALARI"

H. Neşe ÖZGEN,Dr. (Ege Üni. Edebiyat Fak. Sosyoloji Böl.)
Yavuz ÇOBANOĞLU, (Ege Üni. Sosyal Bilimler Enst.Sosyoloji Yüksek lisans)
Arif HATUNOĞLU,(Ege Üni. Sosyal Bilimler Enst. Sosyoloji Yüksek lisans)
Selim KARYELİOĞLU,(Ege Üni. Sosyal Bilimler Enst. Sosyoloji Yüksek lisans)
Emre ÖZKABAN(Ege Üni. Sosyal Bilimler Enst. Sosyoloji Yüksek lisans)

9-13 Haziran VI. Ütopya Toplantısı'na Yüksek lisans grubumuzla hazırlanırken, öncelikle "Neden Günlük Hayat ve Ütopya?" sorusu üzerinde durduk. Günlüğün tüm sorgulanışlarının bizler "Aydınlar" pek iyi biliyor görünmemize rağmen, aslında yaşamın tüm döngülerinden kaçılan o "adaçlıklarımız"da, günlük olanın gerçek sorgusunun aslında hiç de yapılmadığını farkettik.: "Günlük" olan "gerçek"ti. Bu kapalı alan bizi günlük hayatın gerçekteki yerini sorgulamaya itti: çeşitli toplumsal yapılardan ve tabakalardan insanlar, günlük hayatlı nasıl algılıyorlar ve bu hayatın zemininde ütopya'nın nasıl kurguluyorlardı? Bu sorgulama bizi oldukça geniş ve bir o kadar da iddialı bir alan çalışmasına, bir projeye teşvik etti: belirgin bir tabaka üzerinde günlük hayatın ütopyasının sorgulayacaklık. Aşağıdaki metin bu projenin kısmi ve aslında henüz tamamlanmamış ön sonuçlarının tanıtımına çalışıyor.

Yaşamsal ivmelerini giderek yitiren toplumların "anomi" ya da "yabancılaşma" vb. kavramlarla açıklanabilmesi yeni toplumsal analizler için yeterli olmamaktadır. Bu takdirde bu çalışmanın temelini "ütopya" ve "günlük hayatın ütopyik yeniden üretimi" oluşturacaktır. Yeni yurttaşlık bilincini geliştirmek ve yeni demokrasi anlayışını üzerinde tartışabilmenin tek olası yolu "ütopya" üzerinde düşünmekten geçmektedir.

" Ütopya'nın harfiyen çevirisi olmayan yer, hiçbir yer, hiçbir yerde'dir. Ütopya hiçbir yerde olmayan, henüz hiçbir yerde ama şimdiden varolan o harika ülkenin adıdır. Dolayısıyla ile ütopya şimdiki dünya ile eleştirel bir tartışma biçimidir. Bu yüzden ütopya sadece düşünerek, kurgulayarak hayalimizde yaratılmış yeni, önceden varolmayan şey değil, onda artık bulunmayan şey de önemlidir. " (Haveman, s:61)

Varolan toplum düzenindeki bir avuç imalat hatasının ortaya çıkarılıp düzeltilmenin, dosdoğru ve otomatik olarak sosyalizmi kurmuş olmak için yeterli olduğuna inanmak; ne kadar ütopya yapmak olacaktır?

Bu proje "Kentlerde yeni hayat "ile ilgili bir çalışma yapmayı hedeflemektedir. Özellikle üç büyük kente son 10 yıldır akan göç ve küreselleşmiş ekonominin kentlerdeki tahribatını, kentte yeni bir insan tipini de beraberinde getirmektedir. Bu proje 1990'lardan sonra çalışılmaya başlanan ve "Kentte yeni yoksulluk" ya da "Kentli yeni insan" olarak adlandırılan bu yeni yapıyı bir alan çalışması ile sorgulamak ve yeni sosyolojik öneriler geliştirmek amacıyla taşınmaktadır.

Bu yeni sosyal yapı ve yapının tipolojisi olarak yeni insanı belirleyebilmenin bir yolu da, ütopyalardan hareket etmektir. Ütopya hem sosyal yapıları en radikal eleştirilerle tanımlamakta hem de yeni yapısal hedefleri bireysel ve toplumsal geliştirebilmektedir. Öte yandan bireysel görünümlü ütopya'nın üretilmesi toplumsal çeşitliliğe bağlıdır. Bu projede bireysel olarak ütopya'nın üretilip üretilmediği ve bunların hangi toplumsalı yansıttığı da tartışılacaktır.

1987 sonrasında küreselleşme etkileri üç büyük kent başta olmak üzere tüm Anadolu kentlerinde yoğun olarak görülmektedir. Bu çerçevede etkisinin bir ucu kırsal alandan zorunlu göçlerle

desteklenmektedir ve kentte yeni bir sosyal yapı, bu yapının da yeni bir insan tipi hızla oluşmaktadır.

"Kent'in yeni yoksulları", "Mağduriyet psikolojisi", "Yoksulluk Kültürü" veya "Mağduriyetin istismarı" gibi kavramlarla açıklanmaya çalışılan bu sosyal çerçevenin bireyleri; kent'in eski yoksul veya dar gelirli kesimlerinden daha farklıdır. Gerçek bir sosyal kırılmanın olduğu özellikle büyük şehirlerde, sosyal görünüm hızla değişmiş, bireysel kalıplar da bunların bir parçası olarak yapıyı yeniden üretmeye başlamıştır.

"Tüketim toplumu", "Kitle toplumu", "Etkisiz birey" vb. kavramlar bu yeni durumun sosyal analizlerinde sıkça kullanılan kavramlardır. Ancak, yapısal analiz'in bireysel düzlemini farklı boyutlarda araştırma zorunluluğu da henüz yeterince anlaşılabilmiş ve uygulanabilmiş değildir.

Yapısal analiz çalışmalarında bireysel inceleme zorunluluğu bu projenin yapılmasında önemli bir nedendir. Yeni gelişen bu yapı gerek bireysel ve grupsal yaşam umudu ve yeni umutları geliştirme isteği ve zorunluluğu; gerekse gelinen yerde eski yapıları dönüştürme hiç değilse eklemleme isteği; çalışmanın bireysel analizlerle yürütülmesini zorunlu kılmaktadır.

"Yeni Kentli"yi sosyolojik olarak kendine açıklatabilmenin yolu şimdiye dek yapılmayan bir analiz tekniği ile uygulanmak zorundadır. Kendini açıklama ve kendini yeniden üretmek alternatifini oluşturabilme isteği, toplumsalın bireysel düzlemdeki yansımaları olacaktır. literatürün gösterdiği yolu izleyerek, ÜTOPYALAR'ın TOPLUMSAL, HAYAL VE FANTAZİ'lerin BİREYSEL olduğunu söyleyebiliriz. Kişilerin hayalden ve fantaziden sıyrılıp toplumsal alanda hayallemeleri ve bu hayallemelerin rasyonel temelini kurgulamaları ütopya ile sonuçlanmaktadır. Öyleyse ütopya geçiş aşlında toplumsala geçiştir.

KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER:

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır:

1) Literatürün tartışılması ve soru kağıdının oluşturulması: HAVEMAN, LE GUIN, ZEMYATIN, LEFEBVRE, ve COLLENBACH başta olmak üzere, tüm ütopyalardaki ütopyik kurgu temelleri kategorize edildi ve görüldü ki; az ya da çok tüm ütopyalar dört ayak üzerinde ütopyaların kurgulamaktadırlar. Bu dört temel, her ütopyanın olmazsa olmaz dört ayağı: eğitim, aşk/cinsellik/evlilik, üretim ve iktidar'dır. Daha sonra bu dört önemli temelin alt bölümleri çizildi ve zaman ve mekan temelinde 12 kategori oluşturuldu (Bu kategoriler ekte verildi). Bu 12 kategori bizim alan çalışmamızda sorularımızın temelini oluşturdu.

2) Alan çalışması: Yukarıdaki 12 kategori ile, çeşitli gruplarla katılımlı gözlem ve derinlemesine mülakat tekniği kullanılarak yapılacak olan alan çalışması, Nisan- Mayıs tarihlerinde gerçekleştirildi. Görüşülen kişilerin toplumun "Yeni Yoksul" kategorisini oluşturanlar arasından seçildiğini belirtmiştik. Bu temelde: Sırt hamalları, Ev temizliğine giden kadınlar, işsiz kadın ve erkekler, Çıraklık okulu öğrencisi gençler ve Öğretmenleri, Çöp toplayarak geçimini sağlayanlar, Alternatif ve marjinal yaşamı seçenler, Emekli işçiler ve ev kadınları görüşülen kesimi oluşturdu. Bu kişilerle üst üste yapılan derinlemesine mülakatlar; her bir bireye yöneltilen yönlendirici olmayan ama yönlendirici açıklık uçlu sorularla desteklenerek günlerce sürdü ve konuşmalar zaman zaman teybe kaydedilerek bant çözümlemeler gerçekleştirildi.

Ortalama insanın tutum ve değerleri farklıdır. Şöyle ki insanlar olması gereken (ideali) bilir (değer) ama yaptıklarının her zaman bu değerler çerçevesinde gerçekleştirmezler (tutum). Bu nedenle sonraki görüşmelerde, görüşülen kişilere "500 yıl sonraki dünyayı hayal etmeleri ve ütopyalarını bir de böyle geliştirmeleri" istendi ve tutum ile değer arasındaki farklar böylece sıvanmaya çalışıldı.

3) Tartışma ve projenin olgunlaştırılması: Bu kısım çalışmanın en zevkli ve aslında en uzun süren bölümü oldu. Metin analizi için "Diskur (söylem) analizi" tekniğini kullanmayı uygun gördük. Öncelikle zaman ve mekan bağlamını; varolan pozitivist yöntemlerden herhangi biri ile çözümlemek mümkün görünmüyordu. "Söylem analizi" tekniği hem bir başkadır hem anlayıcı sosyoloji açısından ve hem de ütopyayı açığa çıkarmada en etkili yöntem olarak işgörmekteydi.

Söylem analizi, metin içi kelimelerin ve sıfatların hangi bağlam içinde ve hangi rasyonalite ile kullanıldığını, metnin kendi rasyonalitesi içinde yorumlamaya çalışan bir tekniktir. Üç alt bölümden oluşur:

1) KRONOLOJİ: Anlatı hangi tarihten başlatılmaktadır? Örneğin kişi öncelikle hangi tarihi ele alarak anlatıya girişmektedir? Çocukluk, sünnet, evliliğin başlangıcı, bir yangının öyküsü vb. Çözümlemenin en önemli ipuçlarından birisini oluşturmaktadır.

2) AÇIKLAMALAR: Açıklamalar doğrudan kişinin anlattığı öyküyü hangi akılsallık temelinde yorumladığı ile ilgilidir. Yani kişi bu öyküyü anlatırken nasıl rasyonelleştirmektedir? Bu kısım 3. bölümün de temelini oluşturmaktadır.

ANLATI:

- 1) GİRİŞ :** Kişi öyküyü anlatmaya nereden giriyor?
- 2) ORYANTASYON:** Öykü asıl olarak nereye odaklanıyor?
- 3) KODLAMA:** Kişi bu anlatıda kimi hangi adla kodluyor? Hangi toplumsal biçim nasıl adlandırılıyor?
- 4) AHLAKSALLIK:** Anlatının moralitesi nerede?

söylem analizi böylesi bir kısa yazının konusu olamayacak kadar uzun bir çözümleme tekniğidir. Sonuçları henüz tam olarak açıklanmış bir çalışmanın ilk çıktıları arasında bu uzunlukta bir

sosyolojik tahlil yerine, bunu yapmayı daha sonraya bırakıpp; uzun yorumlamalar ve tartışmalar sonucu çözümleyebildiğimiz sonuçlardan bazılarınlı özetleyelim:

Öncelikle çarpıcı olan bir sonuç, "Aydınlar"ın ütopyalarını "Halk için" kurgularken, halkın çok daha eşitlikçi davranması ve ÜTOPYALARINDA "AYDIN" KATEGORİSİNE HiÇ YER VERMEMESİDİR. Halkın ütopyaları çok daha yalın ve daha az totaliterdir. Aydın için, aydının ütopyasında halkın "bir şeyleri yapması", "bir şeyleri yemesi ya da yememesi", "bir yaşam biçimini seçmesi" vb. baskıcı söylemler büyük yer tutarken, yoksulluğun ütopyası

**KITLIK TOPLUMU XBOLLUK TOPLUMU KARŞITLI
MORAMİTENİN ÖNDE OLUŞUNU VURGULA(HiÇ TE TÜKETİME KURBAN DEĞİLLER)**

HALKIN ÜTOPYASINDA ELİTE YER YOK

KAYNAKLAR

- ADORNO, T., (1997), *Minima Moralia*, Metis Yay., istanbul.
- BAUMAN, Z., (1999), *Çalışma, Tüketicilik ve Yeni Yoksullar*, Sarmal Yay., istanbul.
- BEATRICE, G., (1998), *Hard Lines; Voices From Deep Within a Recession*, Mandolin, Canada.
- BİLGİN, N., ve GÖREGENLİ, M., (1996), "Kentsel Katılım ve Çoğulculuk", *Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne*, WALD, istanbul.
- BOCOCK, R., (1997), *Tüketim*, Dost Yay., Ankara.
- BORATAV, K., (1995) *istanbul ve Anadolu'dan Sınıf Profilleri*, Tarih Vakfı Yurt Yay., istanbul.
- COLLENBACH, (1994) , *Ekotopya*, Ayrıntı Yay., istanbul.
- ERDER, S., (1996), *istanbul'a Bir Kent Kondu: Ümraniye*, iletişim yay., istanbul.
- ERDER, S., (1997), *KENTSEL GERİLİM*, um:ag, Ankara.
- Haveman, (1990) *Yarın; Sanayi Toplumu Yol Ayrımında Eleştiri ve Gerçek Ütopya*, Ayrıntı Yay., istanbul.
- LAÇİNER, Ö., (1996), "Kentlerin Dönüşümü ve Yeni Kentlilik Bilinci", *Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne*, WALD, istanbul.
- LASH, S., &URRY, J., (1992) *Economies of Science and Space*,Routledge, London.
- LEFEBVRE, (1991), *Yaşamla Söyleşi*, Belge Yay., istanbul.
- MARX, K ve ENGELS, (1976), *Nüfus Sorunu ve Malthus*, Sol Yay., istanbul.
- SCOTT, J., (1994), *Poverty and Wealth*, Longman, London.
- SIMMEL, G., (1996), "Metropol ve Zihinsel Yaşam", *Cogito-Kent ve Kültürü*, Sayı:8.
- UNABOMBER: *Manifesto; Sanayi Toplumu ve Geleceği*, (1996), Kaos Yay., istanbul.
- U.K.L.Guin, (1996) *Mülksüzler*- Metis Yay., istanbul.
- WARD, C., (1989), *Welcoma a Tinner City; Urban Survival in the 1990's*, BSP, London.
- Zemyatin, Y., (1996), *Biz*, Ayrıntı Yay., istanbul.

Bütçe:

90 Mil TL: 3 adet dictation machine

100 Mil TL: kağıt basım vb. + 200 mily kırtasiye/fotokopi

4 gün Karaburun: 6X 2= 12 gidiş- dönüş: 24 milyon

yolluk: 30 günX 5 öğr: 150 gün-öğr=75.000.000+ Karaburun için 6X5=30 günX500.000TL=
15.000.000+ istanbul 3X1= 60.000.000 TL Yol=TOPLAM: 140.000.000 Yol ve Yevmiye

TOPLAM

90+100+200+24+140=440.000.000TL

HIZ VE KİMLİK ÜZERİNE VE İNSANIN YENİDEN BİÇİMLENDİRİLMESİ:

19.yy, 20'nin başları insanoglunu 'sistem'le eğitti. Bu insan oturaklı ve düzenli bir hayatlı olan; belli başlı bir işi (üretimle ilgili ya da hizmetler sektöründe dahi, hiç değilse adlı konmuş (öğretmen, bilim adamı, pazarlamacı vb.) bir mesleği olan, yeri sabit ama üretimin koşullarına bağlı olarak oynayabilecek ve mutlaka aile içinde yetişip aile içinde kalan, fazla lafa gerek yok, durmuş oturmuş, alışkanlıkları üretim içerisindeki yeri (sınıflı) ile belirlenen bu birey, eğitim aracılığı ile gerekli birikimi sağlamada temel öge idi. Bu bireyin özelliği bir sınıf/grup içerisinde yorumlandığında sapsalara yol açmayacak bir tipik öge olması idi. Bu birey, rutin'in adamı olarak 19. ve 20'nin ilk yarısına damgasını vurdu. Tüm yorumları üretim ilişkileri aracılığı ile izlemek mümkündü. Tüm parçaları birbiri aracılığı ile ve bir bütün olarak hareket ediyordu; yani kişi eğitimi ile ilgili bir alanda çalışıyor, üretimi ile ilgili olarak düşünüyor, kültürünü düşüncesinden ve maddi temellerinden üretiyor ve bu yüzden de yorumlanması ve açıklanması çok kolay oluyordu, ayrıca kolay kolay da değişmiyordu.

Oysa 21.yy, bu bireyi olabildiğince yoketmeye çalışıyor. Rutini izleyen ve esnekliklere açık olmayan(yani düzenli bir işi, hayatlı, ailesi, evi, sevgilisi ve alışkanlıkları olmayan) birey türü, tüketim toplumu için hiç de uygun değil. 19 ve 20'nin "alışkanlıkları ve seremonileri olması"yla ögünen birey tipi; 21'nin tüketici toplumuna belki de en az uygun düşen birey. Alışkanlıkların devamlı olarak her an, ilk fırsatta bir tarafa atılması, 21'in gerçek temelini oluşturuyor. Hız, tüketim çağının en önemli gerçeği. Hız'ın kendisi bir araç değil amaç olarak; sadece yaşamı kolaylaştıran bir öge olarak değil, yaşamın gerçek özü olarak sunuluyor. 21.yy için en ideal olan şey; hiç birşeyin kalıcı olmaması. "Kullan ve at" sloganı, hızla 'hız'la bütünleşiyor. Böyle bir durumda sonuç, hiçbir şeyin tüketici (artık 'insan' değil) tarafından kesin olarak benimsenmemesi, hiçbir şeyin sonsuz bağlılığa layık olmaması, hiçbir gereksinimin tam olarak karşılanmamış gözükmesi, yani hiçbir arzunun nihai olarak kabul edilmemesidir. Her tür sadakat yemini ve bağlılık "ikinci bir emre kadar" hükmüne tabi olmalıdır. Geçerli olan tek şey, her tür bağlanmanın (iş, üretim, meslek, eğitim, doyum, dostluk ve aşk da dahil) geçiciliğinin ilan edilmesidir. Bu hal(yani hız ve geçicilik), arzu edilen "şey"nin tüketilmesi için gereken zamanlı aşmaması gereken bağlanmanın kendisinden bile daha önemlidir.

"Sabırsız, tezcanlı ve huysuz" sınıfları, tüketim toplumunun en gözde sınıflarıdır. Tüketim kapasitesini yükseltmek için tüketiciye asla rahat verilmez "Hepsini gördüğünü mü sanlıyorsun, oysa HENÜZ HiÇBİR ŞEY GÖRMEDİN" "Gözünü kulağın benden ayırma-ki birazdan daha hızla tüketebileceğin (yani daha doyurucu(!) olanı) yakalayabilesin" Atomize bireyin, birbirinden koparılmış dünyaların bir örnek insanların tek doyum noktası tüketmekten ibarettir artık.

Alışveriş şenliği tek tek bireylerin kendilerini sürünün eşsiz bir parçası yapacağı bir "carnavale"dir. Özel tüm günlerde "sevgililer, doğum, anneler, babalar, Noel, yılbaşı vb." toplu alışveriş ve tüketilen nesnelere bir örnekliliği, kişiyi toplumsal olarak vareden tek etkinliğe dönüşür. Süpermarketler, hipermarketler, megamarketler ne kadar büyüksse o kadar 'ayrıştırmacı' yani bir örnekleştirici olurlar. Buralarda tüketici yangözle 'diğerleri'nin neler aldığını izlerken, renk- ses-ışık sürekli ona neleri tüketeceğini pompalar; kendisini sanki "yargılayan, eleştiren ve seçen" gibi görür. Kendini tanıma, toplumda bir yer edinme, anlamlı denilebilecek bir yaşam; tüm bunlar alışveriş merkezine günlük ziyaretleri gerektirir.

Tüketim merasimi "kollektif olandan kopuyormuş gibi" yapabilmeyi gerçekleştirir. Kollektif tüketim diye bir şey yoktur. Tüketiciler tüketim esnasında birarada olabilirler ama bu biraradalık sadece tüketim faaliyetinin yalnızlığının temelini teşkil eder ve zevkini artırır. Bir akşam yemeğini bütün masaları dolu bir restoranda yemenin zevki, 'seçkin' bir mekan tüketmenin zevkidir; kalabalık bir alışveriş merkezinde dönüp durmanın zevki de, grup seksin en başta gelen zevklerinden birisidir. Tüketim, seyretme, seyredilme ve seyredildiğini bilme; diğerini gözucuyla izleyerek kendisini varılma eylemidir ve sadece tüketilerek oluşturulabilir. Üretimin seyredilme ve müdahale edilmeme mantığı yoktur.

Tüketimde erteleme yoktur. Artan tasarruf oranları her zaman telaşlandırıcıdır. Aksine tüketici kredilerindeki artış, hızın arttığına habercisidir, doyumun hızla tüketildiğinin habercisidir, kalıcı olanın daha hızla terk edildiğinin ve parçalanmış atomize bireylere daha çabuk ulaşılacağına habercisidir. "Zevke" daha çabuk ulaşılacağına habercisidir. Tüketim toplumu "şimdi'nin toplumdur, ertelenmenin ve biriktirmenin değil; aksine daha çok, daha hızlı ve daha 'zevki'ye ulaşmanın toplumdur.

Çaba göstermek, kendini adanmak, bağlılık ve sebat hoşgörülebilecek kavramlar değil artık. Biyoloji araştırmaları (Yeni çalışmalara göre tüm hayvanlarda çok eşlilik varmış!), psikoloji deneyleri (yaratıcılık faktörünün en iyi harekete geçiricisi stres ve bir miktar gerilim altında çalışmaktır!), coğrafya araştırmaları (Girişimci bireyin en fazla görüldüğü toplumlar kuzey ülkeleri, zira güneyin hava sıcaklığı bireyleri uyusuklaştırıyor!), gen mühendisliği (Şizofreniden, itaatsizliğe, sigara tiryakiliğinden suça eğilime kadar pek çok şeyin altında genetik kodlamalar yatmaktadır!), fizikten (Mutlak göreliliğin doğal sonucu moral göreliliktir, eğer fizikte her şey olasılık hesaplarına göre mümkünse, sosyal hayatta ve etik ve ahlakta da her şey mümkün ve haklıdır!) endüstriye kadar (esnek çalışma koşulları bireylerin daha çok kazanabilmelerine olanak verir!) tüm bilimler tüketim toplumuna hizmet etmenin peşinde, uygun birey tipini yaratmaya çalışıyorlar: Baştan çıkarılmaya hazır, çocuksu ve doyumsuz birey tipi'ni.

Bu birey için uygun yafta ise "kimlik" kavramı ile açıklanmaya çalışıldı. Aslında önce kimlik kavramı üretildi, sonra kimlik içine girecek birey yaratıldı.

Kadınlara ve erkeklere kendini yeniden inşa etme görevi verildi: kimliğini oluşturmak ve yeniden oluşturmak. Bireyler bir zamanların esnafı, tüccarı, işçisi, yarlıcısı, çiftçisi vs. ni gayet açık terimlerle ifade edebiliyorken; artık tüm bu sıfatlarından soyunmayı ve kendi toplumsal sınıflarını kendileri tercih etmeyi, üstelik bunun sosyal olarak tanınmasını ve uygun bulunmasını sağlamalıydılar: işte sana kimlik.

Başlangıçta bu kimliği bir kez seçmek yetiyordu, ancak giderek ömür boyu yetinilecek bu kimlikler de yani sağlam, mantıken tutarlı, makul seçenekler olmaktan çıkarılıp; aksine gün içinde dahi değiştirilebilen ve kolayca atılıp kuşanılıveren zırhlar haline gelebildiler. Oynaklık, yetinmeme, sebatlılık yeni kimliklerin hem belirleyicisi ve hem de belirleneni olmaya başladı. Bu kaygan zemin küresel sermayenin en istediği birey tipini oluşturmada en elverişli temeli oluşturuyordu. Bugün çocuk, şimdi orospu, az sonra iş kadını ve hemencecik anne kimlikleri, kendilerini göstergesel olarak bir tek zeminde kanıtlayabiliyorlardı ve bu da yeterli bir zemindi: Tüketerek kanıtlamak! Esnek çalışma zamanlarına benzer bir esnek kimlik modeli "çocuksu toplumları" yani sürekli tüketen ve medyatik bombardıman altında kapitalizmin kültürünü de böylece yeniden üreten bireyler atomize birey olma "kimliğini" de sürekli taşıymaktaydılar artık. Kimlik de tıpkı tüketilen diğer nesnelere gibi geçici olmalıydı. Satın alınabilir, uzun süreli olmayan, kolaylıkla sökülebilen, tamamiyle değiştirilebilir olan sembollerle yüklenmiş kimlikler...

KATEGORİLER

1-CİNSELLİK-İLİŞKİLER-AİLE VE EVLİLİK

LEFEBVRE	aşkXyalnızlaşma ikilemi; aşk bir momenttir, tutku ve mutlakiyet
COLLENBACH	iki cinsin eşitliği; kadın istediği erkekten çocuk yapar; cinsel özgürlük günleri var; aile var; çocuklar ortak; geniş aile ortamı
HAVEMAN	erkek iktidarlı;
Le GUİN	dilde eril dişil farklı var; mutlak eşitlik
ZEMYATİN	

2-SOSYALİZASYON-EĞİTİM

LEFEBVRE	
COLLENBACH	sınavlar var; üretim içinde eğitim; formel eğitim; eğitim dili İngilizce; İrkların kendi dili var; yardımlaşma ile eğitim
HAVEMAN	sürekli eğitim; ortak dünya dili;
Le GUİN	özgün dil; dilde mülkiyet eki yok; ortak sosyalizasyon mekanları; eleştirel eğitim sistemi;
ZEMYATİN	birörnekleştirme; insanların numaralandırılması; aritmetik dizgeleme

3- İKTİDAR-HİYERARŞİ/SINIF

LEFEBVRE	
COLLENBACH	çok zengin bir sınıf yok; farklılaşma ılımlı ölçüde; sanatçılar ve bilim adamları bir üst düzeydeler
HAVEMAN	
Le GUIN	
ZEMYATIN	tek devlet; bir örnekleştirme;

4-SUÇ

LEFEBVRE	
COLLENBACH	uyuşturucu ve alkol kullanımı var ama yaygın değil; komüniter birlikler
HAVEMAN	
Le GUIN	
ZEMYATIN	

5-EKONOMİ

LEFEBVRE	Marxist mülkiyet anlayışı
COLLENBACH	ihtiyaç için üretim;(birikim amaçlı değil); planlı üretim;tüketim maddesi üretilmiyor; adem-i merkeziyet var; küçük üreticilik var; kişisel mülkiyet var; üretim araçlarının mülkiyeti çalışanlara ait; ücret karın paylaşımı ile; haftalık çalışma saati 20 saat; ücret sistemi hiyerarşik; otomasyon var; montaj manuel; do it yourself
HAVEMAN	
Le GUIN	anti-mülkiyet; kıtlık ekonomisi
ZEMYATIN	belirlenimcilik

6-DİN

LEFEBVRE	
COLLENBACH	kültürün temeli Musevilik ve Hristiyanlık;
HAVEMAN	ahlaki yaşam modeli; çok az inanan var
Le GUİN	dinsizlik; kutsal var
ZEMYATİN	devlet dini; ayinde insan kurbanı

7-MEDYA VE İLETİŞİM

LEFEBVRE	TV-zapping ile eleştirel bir dünya yaratma
COLLENBACH	TV var; kablolu, video var fakat pek kullanılmıyor; bazı TV kanalları resmi haber kanalları; TV programları katılımlı teşvik ediyor; ideolojik yansızlık dikkate alınmıyor; reklamlar var; Tv çoğunlukla eğitim ve az da olsa eğlence amacıyla kullanılıyor; çekimler profesyonel değil
HAVEMAN	TV yaşamın özü; belgeseller yaygı; bilgi ve belge alışverişi için TV; haber vb. yok
Le GUIN	kamu duyuruları ile haberleşme
ZEMYATIN	

8-IRK

LEFEBVRE	
COLLENBACH	Siyahlar azınlık olarak varılır; ayrılıklı fikirler var; daha güçlü ve zayıf ırklar var
HAVEMAN	
Le GUIN	
ZEMYATIN	

9-SAVAŞ VE BARIŞ

LEFEBVRE	
COLLENBACH	Ordu var; geçmiş bir savaşıın izleri var;
HAVEMAN	
Le GUİN	sürekli bir propoganda ile karşııı koyuş var; barlışıı savunan ama barlışııı yaşamayan bir toplum yapıısıı
ZEMYATİN	

10-SALIK

LEFEBVRE	
COLLENBACH	Sağlık ücretsiz; doktor ve özel hemşireler var; tıp eğitimi var;
HAVEMAN	insan ömrü uzamış; ortalama ömür 100 yaşın üzerinde
Le GUİN	mikrop yok; hastaneler var ve ücretsiz
ZEMYATİN	hastalık tanımlı değişik; düzenden kopuk veya karşı olan herkes hasta sayılıyor; sağlık hizmeti ücretsiz

11-NÜFUS

LEFEBVRE	
COLLENBACH	14 milyon sabit nüfus; nüfus giderek azalıyor; doğum kontrolü yaygınlaştırılıyor; kürtaj bir doğum kontrol yöntemi; ömür uzamış; gebelik önlemi kadına ait
HAVEMAN	cinsellik ve aşka ilişkin söylemlerle ilerleyen bir nüfus anlayışı; eşler dilerse çocuk yapıyorlar; nüfus azlığı ya da çokluğu sorun değil, çünkü dünya üretimi çok daha fazla nüfusu besleyebilir
Le GUIN	Nüfusa yönelik bir politika yok
ZEMYATIN	Nüfus kontrol altında tutulmuyor

12-ÇEVRE

LEFEBVRE	ekolojik kirlenmeye karşı çiklik
COLLENBACH	"ölen plastik" üretilmiş; çevre korumacılık; maden yerine kullanılan malzeme üretilmiş, bu püskürtme malzeme de dönüşüyor; ağaç her yerde kullanılıyor; giysiler doğal malzemedir; çöpler organik gübre oluyor, iki tür çöp var: recycle ve organik çöp; çöplerin toplanma araçları ayrı; ithal malzeme var ancak gümrükleri çok yüksek
HAVEMAN	doğal çevre ile içiçe yaşama; recycling çok yaygın; tüketimi azaltıcı doğal üretim; kirlenici enerjiler kullanılmıyor
Le GUIN	kısırlı bir çevre; herşey dönüştürülüyor; düşman bir doğa var
ZEMYATIN	herşey camdan; tekdüze doğa; herşey düz